

A Pécsi Ítéltábla a dr. Hubay Gábor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a jogtanácsos neve (jogtanácsos címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt indított perében a ...Törvényszék 2016. március 21-én meghozott 46. sorszámú ítélete ellen az alperes által 47., a felperes részéről 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az alperes perköltségben és állam által előlegezett költségben marasztalását.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 112.500 (száztizenkétezer-öt száz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2008. február 29-én M.-es úton Sz. felé F. típusú gépkocsijával szabályosan közlekedve balesetet szenvedett. A balesetről tudósított a T. nevű internetes hírportál, amely szerint egy A. R. előzés közben a szalagkorlátnak csapódott, majd a szemből érkező F. típusú személyautónak ütközött. A tudósítással együtt a baleset helyszínén készített fényképfelvételeket is közzétett.

A ... Megyei Baleset-megelőzési Bizottság (a továbbiakban: MBB) 2011. december 12-én helyezte el a megye közútjain baleset-megelőzési célból 9 plakátot, amiből kettőn a felperes balesetéről készült, a hírportálon korábban közzétett, az összeütközött gépjárműveket ábrázoló fényképfelvétel szerepelt úgy, hogy arra egy áthúzott borospoharat és a „Dönts józanul!” feliratot montázsoltak. A plakátok alsó részén szerepel a ... Megyei Baleset-megelőzési Bizottság felirat, annak logója, valamint az alperes logója. A kép alapján a felperes ismerősei felismerték, hogy az az ő közlekedési balesetét ábrázolja, erre figyelmét fel is hívták.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a plakátok kihelyezésével megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, ennek jogkövetkezményeként kérte az alperes kötelezését azok eltávolítására, és 1.500.000,- forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. A felperes szerint az alperes felelős a MBB magatartásáért, ami azért volt jogsértő, mert a közlekedési

baleset valós tényét abban a valótlán színben tüntette fel, mintha ő alkoholos állapotban közlekedési balesetet okozott volna. Hivatkozott arra, a jogsértés számára pszichés megterheléssel, lelki sérelemmel jár, életminőségében jelentős romlást eredményezett, az abból eredő nem vagyoni kára megtérítésére tartott igényt.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a MBB az alperestől elkülönült szervezet, ezért a bizottság magatartásából eredő igény vele szemben jogszerűen nem érvényesíthető. Ezen túl álláspontja szerint a kereset azért alaptalan, mert a felperes személye a plakátból nem ismerhető fel, és a kihelyezett kép nem is alkalmas a társadalmi megítélésének hátrányos megváltoztatására.

Az elsőfokú bíróság ítéltével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó- hírnévhez fűződő személyiségi jogát a felperes balesetéről készült képfelvételnek a ..-os és ..-os számú főúton elhelyezett óriásplakáton való megjelentetésével. Kötelezte az alperest az óriásplakátok eltávolítására és 700.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 150.000 forint perköltség megfizetésére. A keresetet ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte az alperest 12.000 forint állam által előlegezett költség megfizetésére.

Határozatának indokolása szerint az alperes szervezeti és működési szabályzata, az Országos Baleset-megelőzési Bizottság, valamint a MBB ügyrendje alapján megállapította, hogy az alperes felelősséggel tartozik a MBB tevékenységéért a felperes személyiségi jogsértésből eredő igénye kapcsán. Mivel az óriásplakáton lévő kép a felperes gépjárművét, az általa elszenvedett balesetet mutatta be, a felperes a közlésből felismerhető volt, személyes érintettségét ezért megállapította. Rögzítette, hogy a felperes személye a plakát alapján azok számára volt beazonosítható, akiknek tudomásuk volt az őt ért balesetről és a hírportálon látták az arról készült fényképfelvételeket. Az óriásplakát tartalma pedig alkalmas volt a baleset tényének abban a valótlán színben történő feltüntetetésére, hogy a balesetben a szeszes ital fogyasztás is szerepet játszott, ami a felperesről negatív értékítélet levonására adott alapot, ezért a jó hírnév sérelmét eredményezte. A perben beszerzett igazságügyi pszichológus szakvélemény és a tanúvallomások alapján megállapította, hogy a jogsértés következtében a felperesnél szorongásos depresszív állapot alakult ki, amiből eredő hátrányok pénzbeli kompenzálására 700.000 forint nem vagyoni kártérítés alkalmas az ítélethozatalkori értékviszonyok mellett.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset maradéktalan teljesítésével a nem vagyoni kártérítés összegének 1.500.000 forintra történő felemelését kérte. Álláspontja szerint az életvitelének negatív irányú megváltozása, a társadalmi kapcsolataiban, a családi életében bekövetkezett romlás miatt az életminőségében jelentkező hátrányok kompenzálására 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés szükséges.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására irányult. A fellebbezésben foglaltak szerint az alperes és a MBB között nincs alá-fölé rendeltségi viszony. A MBB baleset-megelőzési célú tevékenységének végrehajtásában segítő szerepet tölt be ugyan az alperes Rendészeti Igazgatósága, de az alperesnek a bizottság döntéseire nincs semmilyen befolyása. Hivatkozott arra is, hogy a plakáton nem szerepel a felperes személyével kapcsolatos adat, vitatta ezért, hogy a felperes személye beazonosítható lenne. Álláspontja szerint a plakát nem is fejez ki olyan közlést, hogy a képen látható járművek egyikének vezetője ittas lett volna a baleset során, de utalt arra is, hogy akik a plakáton a felperes balesetét felismerhették, tisztában voltak vele,

hogyan nem vezetett ittasan, ezért a felperest a plakátok alapján nem ítélték meg hátrányosan. Kifogásolta azt is, hogy a kirendelt pszichológus szakértő véleményének aggályos voltát igazolta, a más szakértő kirendelésére irányuló indítványát ezért az elsőfokú bíróságnak teljesíteni kellett volna, ennek hiányában megalapozatlanul kötelezte őt nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

A felek fellebbezési ellenkérelmükben az ellenérdekű fél fellebbezése kapcsán az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben a bizonyítékok Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelő mérlegelésével megalapozottan állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául. A tényállásból az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetéssel és ezért a jó hírnév megsértését megállapító és jogkövetkezményeit alkalmazó érdemi döntéssel azonban nem értett egyet. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

Az alperes mind az elsőfokú eljárásban, mind a fellebbezésében elsődlegesen azzal védekezett, hogy a plakátokat a MBB készítette és helyezte ki a közutak mellé, a felperes által ezzel kapcsolatban érvényesített személyiségvédelmi igény ezért vele szemben nem érvényesíthető. Az elsőfokú bíróság ebben a kérdésben helytállóan foglalt állást, következtetésének indokaival a másodfokú bíróság is egyetértett. A fellebbezésre figyelemmel azt emeli ki, hogy ügyrendjéből megállapíthatóan mind az Országos Baleset-megelőzési Bizottság, mind a MBB önálló jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, nem minősül sem költségvetési szervnek, sem köztestületnek és külön jogszabály sem ruházta fel perbeli jogképességgel. A Pp.48.§-a szerint a perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek. E szabályozás szerint a testületi formában működő szervezeteknek is jogi személyiséggel kell rendelkeznie a polgári jogi értelemben vett kötelezettségek és jogok szerzéséhez, ennek - illetve külön jogszabályi felhatalmazásnak - hiányában perképességük nincs, ezért ellenük személyiségi jogsérelemre alapított keresetet sem lehet indítani.

A felperes a Pp.121.§ (1) bekezdés b) pontjában írt kötelezettséget teljesítve, megjelölte az alperes személyét, aki vitatta, hogy az igény vele szemben érvényesíthető. Figyelemmel arra, hogy a felperes által sérelmezett közlést az alperes közlekedésrendészeti szolgálatának tanácsadó, javaslattevő, véleményező szerve, a MBB tette közzé, ebben a perbeli helyzetben csak az alperesnek lett volna lehetősége, hogy megjelölje az álláspontja szerint megfelelő alperest, azonban ezt a perben nem tette, pusztán állította, hogy a MBB tevékenységéért nem felelős. E hivatkozással szemben az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel és értelmezte az alperes szervezeti működési szabályzatát, az Országos Baleset-megelőzési Bizottságnak és a MBB-nek az ügyrendjét, amit a 2002/1992.(HT.2.) Korm. határozattal együtt értékelve megalapozottan következtetett arra, hogy a MBB közléséből eredő személyiségi jogvédelmi igényt a felperes az alperessel szemben érvényesítheti.

A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy a MBB elnöke az alperes mindenkori rendészeti igazgatója, aki vezeti és irányítja a MBB munkáját, ügyvezető elnöke az alperes közlekedésrendészeti osztályvezetője, titkára az alperes közlekedésrendészeti osztályának kiemelt főelőadója. Mivel ők a tisztségüket az alperessel fennálló szolgálati jogviszonyuk alapján töltik be, a rendészeti igazgató az alperes szervezeti és működési szabályzata alapján látja el a MBB elnöki teendőit, gondoskodva a baleset-megelőzési tevékenység ellátásáról, az alperes alaptalanul

hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a MBB tevékenységére, döntéseire nincs semmilyen befolyással.

A másodfokú bíróság az igény alperessel szembeni érvényesíthetőségének vizsgálatakor arra is figyelemmel volt, hogy az a következtetés, amely szerint a sérelmezett magatartásért maga a MBB, vagy annak országos felettes szerve, az Országos Baleset-megelőzési Bizottság kizárólagosan felel, perképességük hiányában a keresetben megjelölt igény bírói úton való érvényesíthetőségének teljes ellehetetlenülésével járna, és ezért sértené a felek jogvitájában alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban 1959. évi Ptk.) 7. § (1) bekezdésében írt szabályt, amely szerint a törvényben biztosított jogok érvényesítése bírósági útra tartozik.

Ezt követően a másodfokú bíróság azt vizsgálta, a felperes jó hírnevének megsértése a kifogásolt közléssel bekövetkezett-e vagy sem. E körben egyrészt azt kellett vizsgálni, való tény valótlan színben történő feltüntetése a felperesre vonatkozóan megtörtént-e, másrészt, hogy a közlés alkalmas-e a felperes társadalmi megítélésének negatív megváltoztatására. Az 1959. évi Ptk. 85. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. Ez a perbeli esetben azt jelenti, hogy mindenki csak a személyét érintő közlés kapcsán érvényesíthet jó hírnév megsértéséből fakadó igényt. Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a sajtó-helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban meghatározott szempontokat, így a PK 13. számú állásfoglalásban adott iránymutatást, amely szerint az érvényesíthet igényt, akinek a személyére a közlés nevének megjelölésével, vagy egyéb módon utal, vagy akinek a személye a közlés tartalmából felismerhető.

Az 1959. évi Ptk. 78. §-ának (1) bekezdése és az ahhoz fűződő ítélkezése gyakorlat szerint a személyes érintettségen túl a jó hírnévsértés megállapításához elengedhetetlen, hogy a jogsértő közlés alkalmas legyen az érintett társadalmi megítélésének negatív megváltoztatására. Valós tény hamis színben történő feltüntetése esetében a közlés azáltal válik jogsértővé, hogy az azt érzékelők számára az érintettől a társadalmi értékítéletét hátrányosan megváltoztató, téves következtetés levonására ad alapot.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes jó hírnevének megsértése nem volt megállapítható, mert a felperes a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettsége ellenére az ahhoz szükséges feltételeket nem bizonyította.

Azt a másodfokú bíróság is tényként fogadta el, hogy a perbeli plakáton a felperes által elszenvedett balesetről készült felvétel látható a háttérben. Tény az is, hogy a plakáton nincs azonosításra alkalmas jelzés. Így a plakátot csak azon személyek tudták összekapcsolni a felperes személyével, akik a felperes évekkor korábban történt balesetéről tudtak, az arról szóló cikket és képeket látták, olvasták. A tudósításban pedig leírásra kerültek a baleset körülményei is, amiből az is kiderült, a felperes vétlen volt a baleset bekövetkeztében, hiszen a tudósítás szerint „A szalagkorlát csapta neki az A. R-t a F-nak”.

A perben kihallgatott valamennyi tanú - még a felperes házastársa is - azt adta elő, hogy a plakáton lévő felvételt annak alapján azonosították be, mint a felperes balesetéről készült képet, hogy látták az újságcikkekben közölt fényképeket az interneten. Ebből következik, hogy határozott ismereteik voltak a baleset bekövetkeztének körülményeiről, továbbá közeli ismerősei voltak a felperesnek, akik elmondták azt is, hogy jól ismerik a felperest, tudják, hogy általában ritkán, vezetés előtt pedig sosem fogyasztott alkoholt.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy akkor lenne kétségtelenül megállapítható a való tény hamis színben való feltüntetésével elkövetett jó hírnévsértés, ha a kihelyezett plakátok és a felperes személye között önmagában a közölt kép alapján összefüggést lehetne találni, a felperes személyes érintettségét közvetlenül meg lehetne állapítani. Az való, hogy személyiségi jogi jogsértés megállapításához szükséges személyes érintettséghez elegendő, ha az érintettet szűkebb környezetében felismerik a közlés alapján, jelen ügy specifikumát azonban az képezi, hogy akik a plakát és a felperes személye között ilyen összefüggést találtak, szükségszerűen olyan, a felperest jól ismerő személyek voltak, akikben nem alakulhatott ki alappal - tanúvallomásuk szerint nem is alakult ki - a plakáton megjelenő közlés alapján a felperes társadalmi értékelését hátrányosan megváltoztató azon téves következtetés, tehát jó hírnevét sértő meggyőződés, hogy a közlekedési balesetében az ittassága szerepet játszott. Az ügyben a felperes házastársa, apja, szomszédja és barátja tett tanúvallomást, akik valamennyien az interneten közzétett fotó alapján azonosították a felperes balesetével a plakátot, de azt is vallották, hogy a felperestől tudják, hogy vétlen volt a balesetben, nem vezetett ittasan. Vallomásuk szerint kizárólag olyan ismerősök említették a plakátot, akik az interneten látták a balesetről készült tudósítást, így közvetlen ismereteik voltak arról is, hogy milyen módon történt a baleset. R. F. tanú vallomása szerint nem felismerte a felperest, illetve a balesetét a plakát láttán, hanem „a felperes balesetére gondoltam” áll a tanúvallomásban. Ez pedig minden azonosság nélkül természetes, ha egy közeli ismerős korábban hasonló baleset részese volt.

A jó hírnév megsértése a fél becsületét, tisztességét, emberi méltóságát, a társadalmi életben való részvételét, a környezetében kialakult megítélésének, elismertségének hátrányos megváltoztatását jelenti. A jó hírnévhez fűződő jog tehát valakinek nyíltan vagy burkoltan a személyére vonatkozó jogsértő közlés miatt a más személyek általi megítélésének hátrányos megváltoztatása esetén sérül. A felperes azonban ilyen változás bekövetkezését nem igazolta. A perben maga azt adta elő, és a tanúk is erre tettek tanúvallomást, hogy a felperesben milyen változások történtek, személyisége hogyan változott. A felperes azonban nem azt állította, hogy azért romlottak meg a baráti és egyéb szociális kapcsolatai, mert mások nem akartak vele érintkezni, őt a plakát alapján róla levont téves következtetés folytán kirekesztették, hanem azt, hogy ő nem akart - a személyiségében bekövetkezett változás miatt - társaságba menni. Ebből azonban nem vonható le megalapozott következtetés arra, hogy az óriásplakátokból kitűnő közlés objektíve alkalmas volt a felperes hátrányos társadalmi megítélésének a kiváltására, tehát hogy jó hírnevéhez fűződő személyiségi jogát megsértette. A felperes egyéb személyiségi jogsértésre nem hivatkozott, keresete kizárólag a jó hírnév megsértésének megállapítására és annak objektív és szubjektív jogkövetkezménye levonására irányult, amit a fentiek szerint teljesíteni nem lehetett. Ezért a felperes által hivatkozott hátrányok kompenzálására az alperes a jogsértés megállapításának hiányában nem volt kötelezhető.

Ebből az okból a másodfokú bíróságnak a felek fellebbezéseiben a nem vagyoni kárpótlás megítélésével, mértékével összefüggő kifogásait érdemben vizsgálnia nem kellett, és a felperes annak felemelésére irányuló fellebbezése nem volt teljesíthető.

A másodfokú bíróság döntésével az alperes teljes egészében pernyertes lett, mellőzni kellett ezért az elsőfokú perköltségben és az állam által előlegezett költségben történt marasztalását és a pervesztes felperest kellett kötelezni az alperes részéről az első- és a másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított együttes első- és másodfokú jogtanácsosi munkadíj. A felperes a saját perköltségét viselni tartozik.

A felperes teljes személyes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetéket, valamint az állam által előlegezett költséget a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2016. december 8.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő